

mástól való távolságuk viszonylag nagy, kb. 20–20 m; más szerkezeti összefüggést nem találtunk. Egy szabálytalan, mélyebb gödörből viszonylag sok leletanyag került elő, alsó felében jól megfigyelhető egy hamus, faszenes réteg, és egy kisebb vörösre égett folt. Akár műhely is lehetett. Leletanyagában nyersvasához hasonló töredékek voltak, valamint innen került elő egy lapos nyél-tüskés vaskés is. A betöltésből római téglá- és imbrex-töredék is előkerült. Kerültek elő tárolásra szolgáló veremek, és egyéb objektumok is. A leletanyag nagy részét az igen rossz minőségű kerámia adja, mellette malomkövek, nyersvasdarabok, vasveret és egy vaskés került elő.

Feltehetően egy kora középkori, rövid életű, talán nyári szállásra szolgáló telep nyomait tártuk fel. A környéken van a Varsány nevű határrész, ami talán szláv településre utal.

Munkatárs: Czékus Károly.

FARKAS CSILLA

202. Jánossomorja határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő

Településrendezési terv módosításához kapcsolódó örökségvédelmi hatástanulmány készítése során 2004. május 15-én helyszíni szemlét tartottam a település fejlesztésre kijelölt területein. A Hanságliget felé vezető út mellett, és a péteri településrészen a temető mellett régészeti lelet nem került elő.

Felső-Újszegés: Az üzembővítésre igénybe venni szándékozott 2 hektárnyi terület és tágabb környéke már ismert régészeti lelőhely. Figler András és Németh Alajos 2000. július 11-én üzemcsarnok építésénél régészeti jelenségeket figyelt meg, az új üzemcsarnok mögötti szántóföldön pedig őskori kerámiatöredékeket gyűjtött. (Xantus János Múzeum Régészeti Adattára 29-2001.) A helyszíni szemle során a tervezett fejlesztési területen őskori kerámiatöredékeket gyűjtöttem. Megfigyeléseim teljesen egybevágóak Figler András négy évvel korábbi jelentésében foglaltakkal. A lelőhely kiterjedése többé-kevésbé pontosan megállapítható volt, a K-i széle kivételével, mivel itt a sűrű vetés akadályozta a felszíni gyűjtést.

Szállástető II.: Őskori lelőhelyet azonosítottam, amely egy a Hanság mocsarának déli peremén K-DNy-i irányban hosszan elnyúló, tekintélyes magasságú homokdombon található. A domb egy része be van kerítve és be van gyepesítve, ezért oda nem juthattam be. Mivel azonban a leletek egészen a kerítésig gyűjthetők voltak, sőt ebben az irányban egyre nagyobb számban kerültek elő, ezért bizonyosra vehető, hogy a domb teljes területe régészeti lelőhely.

TAKÁCS KÁROLY

203. Jászberény határa

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) U, Szk, LT, Á

A Jászberényt elkerülő közút építésének első, 6 km-es szakasza a 31. sz. Nagykátára vezető és a 32. sz., Szol-

nokra vezető műutak között épül, közel a város déli határához. A terepbejárás során hat régészeti lelőhelyet dokumentáltunk, de megelőző feltárást csak három lelőhelyen kellett végezni. Erre 2004. augusztus–november között került sor.

Almási-tanya (5. sz. lh.):

A nyomvonal 78+550–79+140 km-szakasza között a terepbejárás során kb. 200 m hosszan lelőhely jelentkezett, melyről a humuszolás után kiderült, hogy óriási kiterjedésű, közel 600 m hosszan húzódik. Jól elkülöníthetően két részre oszlott. A közel 400 m hosszú, keleti részében szórványosan jelentkező kelta, valamint szintén szórványos őskori (AVK) objektumok voltak. A 150 m hosszú nyugati végében intenzív szkíta (valamint itt is szórványos őskori, AVK) települést figyeltünk meg. A két felszín között semmilyen objektum nem volt, vagyis a két vaskori falu 50–60 m hosszan jól elkülönült egymástól.

Újkőkori, AVK objektumok

A felület „kelta végében” egyetlen, de annál nagyobb AVK gödör került elő. A hatalmas É–D irányú gödör északi és déli irányban is túlnyúlt a 22 m széles felszínen, szélessége átlagosan 10–13 m volt. Alja szabálytalan, több beásásra tagolható volt, általában sekély, legmélyebb pontja sem haladta meg a 120 cm-t. Amorf agyagkitermelő veremnek tekinthető. A leletanyag megfigyelhető rendszer nélkül szóródott benne. Jellegzetes, díszített AVK töredékek és néhány, a tiszai kultúrára jellemző geometrikus díszű kerámia származott belőle.

A felszínen a következő AVK objektum mintegy 400 m-rel nyugatabbra, a szkíták által lakott területen volt. Itt három nagyméretű, szabálytalan alakú és aljú, mély – valószínűleg agyagkitermelő – gödör került elő, gazdag és változatos leletanyaggal.

Szkíta objektumok

A felszínen összesen 11 épületet bontottunk ki. A mélyebben vagy sekélyebben földbe mélyített, de egyenes aljú, cölöpszerkezet nyomát őrző épületeket lakóházként értelmezzük, bár egyikben sem került elő sem tűzhely, sem tüzelésre utaló nyom. Így valószínűleg lakóház volt a három négyszögletes, mélyen földbe ásott, rövidebb oldalán szelementartó oszloppal jelzett épület, valamint a négy (kettő sekély, kettő igen mély) centrális cölöppel ellátott, szabályos kerek alaprajzú épület. A lakóházakban (a kerekben és a szögletesben egyaránt) gyakori a fal mellett futó padka. Több esetben a lejárati lépcsős vagy lejtős nyomát is megtaláltuk. A házaknak tapasztott padlója nem volt, de mind egyenes, keményre lejáró aljú volt. Két épület aljában is olyan árok-szerű bemélyedéseket találtunk, melyek valószínűleg szövőszék lábázatának a lenyomatát őrzik. Az egyik mély, kerek épület falában áldozati gödröt figyeltünk meg, melybe egy vagy több kecske tetemét gyömöszölték bele (a csontok anatómiai rendben, de egy nagyon